

Terugblik GOO special 'Gelderse Handreiking Milieubelastende Activiteiten bodem bij bedrijven'

Op donderdag 30 maart 2023 organiseerde het GOO een special over de 'Handreiking milieubelastende activiteiten (MBA) bodem bij bedrijven'. Na een welkomstwoord en een korte inleiding van Remi Verburg (OD De Vallei, voorzitter klankbordgroep Handreiking MBA) was het woord aan Ivar Lanting van de Antea Group. Antea Group heeft in opdracht van het GOO de handreiking geactualiseerd. Ivar nam de deelnemers mee aan de hand van een [presentatie](#) in de geactualiseerde handreiking.

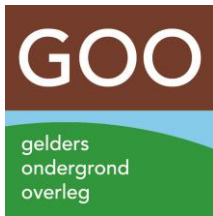
De aanleiding voor de actualisatie van de bestaande handreiking (december 2016) is de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De nieuwe versie van [deze handreiking](#), die gezien kan worden als een toetsdocument voor overheden, kan dus gebruikt worden na 1 januari 2024 en is Omgevingswetproof. De oorspronkelijke wettelijke kaders voor de handreiking (Wm en Wbb) komen dan te vervallen. De handreiking MBA bodem bij bedrijven vereist geen vaststelling door de raad. Desgewenst kunnen gemeenten wel maatwerkregels voor bodem bij bedrijven in het omgevingsplan opnemen. Het verzoek om hiervoor in GOO-verband voorbeeldregels uit te werken, wordt opgevolgd door het GOO.

De handreiking is een naslagwerk en bedoeld om vergunningverleners, toezichthouders, bodem en handhavers eenduidige interpretatie te bieden bij aanvang, verandering en beëindiging van milieubelastende activiteiten door bedrijven. Door het gebruik van deze handleiding ontstaat een uniforme aanpak binnen de provincie Gelderland.

Het advies aan gemeenten en omgevingsdiensten is om aan de hand van de handreiking de afstemming te starten met de vergunningverleners en toezichthouders 'milieu' over de werkwijze voor 'bodem en bedrijven' onder de Omgevingswet.

Wat staat er in de handreiking?

- Definities
- Wijzigingen Omgevingswet
- Stroomschema's en toelichting voor:
  1. Beëindiging activiteit
  2. Wijziging activiteit
  3. Nieuwe activiteit
  4. Wel of geen verplichting tot uitvoeren eindsituatieonderzoek
- Veel gestelde vragen
- Aanvullende informatie over verhardingen en onderzoek
- Beoordeling resultaten eindsituatieonderzoek

Nulsituatieonderzoek – wel of niet verplicht?

Een belangrijke wijziging van de Omgevingswet is dat een nulsituatieonderzoek niet meer verplicht is voor de meeste activiteiten. De herstellplicht blijft wel van kracht: Wie de bodem verontreinigt, moet het opruimen. Het is aan de gemeenten om te stimuleren dat bedrijven vrijwillig nulsituatieonderzoek doen volgens NEN 5740 vóór aanvang van de milieubelastende activiteit(en). Argumenten hiervoor zijn:

- Bedrijfsrisico minimaliseren voor de ondernemer
- Onderzoek eindsituatie eenvoudig te toetsen (voor de standaard stoffen)
- Kan gebruikt worden voor privaatrechtelijke transacties
- Op verzoek kan het nulsituatieonderzoek worden getoetst door het bevoegd gezag.

Als er geen nulsituatieonderzoek is uitgevoerd, kan het bevoegd gezag toetsen aan de bodemkwaliteitsklasse landbouw/natuur van de actuele bodemkwaliteitskaart.

Vier stroomschema's

In de handreiking zijn 4 stroomschema's nader uitgewerkt. Aan de hand van de vraag 'Is het eindsituatieonderzoek verplicht?' zijn tijdens de special twee voorbeelden via de stroomschema's in de handreiking doorlopen (slides 15 tot en met 20 in de presentatie).

In de [handreiking](#) staat ook een lijst met veel gestelde vragen en antwoorden. Daarnaast is er ook een aantal bijlagen:

- Bijlage 1: Tabel 'Bodembedreigende activiteiten en parameters' en toelichting (separaat Excel bestand);
- Bijlage 2: Schema A – Bodemonderzoek bij een verharding;
- Bijlage 3: Overzicht 'Eisen en aandachtspunten vloeistofdichte-, aaneengesloten- en elementenbodemvoorzieningen';
- Bijlage 4: Schema B – Beoordeling resultaten eindsituatie onderzoek;
- Bijlage 5: Tabel 'Toetsingsregels eindsituatieonderzoek'.

De geactualiseerde handreiking wordt eind 2024 in GOO-verband geëvalueerd.

Tijdens de special is een aantal vragen gesteld. Hieronder lees je de vragen en antwoorden. Je kunt de special over de handreiking terugkijken via [deze link](#).

Heb je vragen? Mail dan naar GOO@gelderland.nl. Het GOO verzamelt de vragen en zorgt via Remi Verburg voor beantwoording. Breng de geactualiseerde handreiking vooral onder de aandacht bij collega's!

Vragen en antwoorden

Kan je in het Omgevingsplan (OP) regelen dat de eindsituatie getoetst wordt aan de ontgravingskaart i.p.v. aan de bodemkwaliteitsklasse natuur/landbouw?

Het opnemen van de functiekaart wordt automatisch deel van omgevingsplan (OP). De ontgravingskaart is een van losse kaarten van de gemeenten. Daarvoor moet een verwijzing in het OP opgenomen worden. Als die kaart is opgenomen, mag je gebruik maken van de ontgravingskaart. Advies: de kaarten eens per 5 jaar updaten (is niet vereist, wel wenselijk).

Zijn agrarische bedrijfsstoffen vrijgesteld?

Deze zijn niet meer vrijgesteld als er vermestende stoffen gebruikt zijn (zie hoofdstuk 4 van de handreiking).

Wat als er wordt vergeten de nul- en eindsituatie vast te leggen? Is de OD dan nalatig als bijvoorbeeld de eigenaar de grond wil verkopen en er blijkt een verontreiniging te zijn?

Initiatiefnemers hebben zelf de verantwoordelijkheid. De laatste initiatiefnemer (die de MBA verricht) is verantwoordelijk voor het doen van het onderzoek en ook van de mogelijke verontreiniging. Als er een calamiteit is geweest en daarop is niet geacteerd, dan moet er een ander spoor bewandeld worden.

Wat is de toetsingsgrond van het vrijwillige nulsituatieonderzoek?

Men moet voldoen aan de vastgelegde NEN normen (NEN 5740). Voldoet men hier niet aan, dan kun aanvullend onderzoek gevraagd worden.

Stel, men doet geen aanvullend onderzoek en men trekt het nulsituatieonderzoek in?

Dat is mogelijk. Het is geen verplichting. Er kan niet op gehandhaafd worden. De eindsituatie wordt veel bepalender. Stoffen die daarin voorkomen moeten terug naar de achtergrondwaarde.

Hoe ga je dan om met stoffen die in het bedrijf gebruikt worden maar niet in de nulsituatie of in de Bodemkwaliteitskaart voorkomen?

Dan geldt ook: de veroorzaakte verontreiniging moet opgeruimd worden. Onderzoek daarnaar kan niet geëist worden maar het opruimen wel.